دانشگاه لرستان

شاپا: ۲۲۸۳-۳۹۶۳

۱۰

پژوهش‌های قرآنی در زبان و ادبیات

دوفصلنامهٔ پژوهش‌های قرآنی در ادبیات، سال هفتم، شمارهٔ دوم، پیاپی (۱۰)، پاییز و زمستان ۱۴۰۱

تأثیر قرآن و روایات بر دیوان اشعار ناصر بخارائی (علی‌اکبر افراسیاب‌پور)..... ۱-۱۸

تناص قرآنی در دیوان عبدالرحیم برغی (مسعود باوان‌پوری، نعیم عموری و نرگس لرستانی)..... ۱۹-۳۲

بررسی وجوه اشتراک و افتراق نمایش‌نامه‌ی «أهل الکهف» أثر «توفیق الحکیم» و داستان قرآنی اصحاب کهف براساس تفاسیر (وصال مهمندی و فاطمه جمشیدی)..... ۳۳-۴۶

بازتاب اندیشه‌ها و مضامین دینی وقرآنی در داستان‌های کوتاه بنت‌الهدی صدر (مهدی جوان‌بخت، محمد میر و علی‌اصغر حبیبی)..... ۴۶-۶۴

نظم در تفسیر تبیان و ارتباط آن با نظریه نظم جرجانی (حسن کاظمی‌سهلوانی، سیدابراهیم دیباجی و غلامعباس رضایی‌هفتادری)..... ۶۵-۷۳

آسیب شناسی قرآنی-روایی تأویلات کشف المحجوب (صدیقه ایفایی، خلیل حیدری و علی دهقان)..... ۷۴-۸۳

جلوه‌های آیات قرآن در نفقة المصدور (اختیار بخشی، احمد نورمند و محمدعلی خرانه‌دارلو)..... ۸۴-۱۰۲

بازتاب قرآن کریم در اشعار دلریش ماهیدشتی (علی سلیمی و مسلم خرلی)..... ۱۰۳-۱۲۳

تجلی قرآن کریم واحادیث شریف در آثار مصطفی لطفی منفلوطی (طیبه سیفی)..... ۱۲۴-۱۳۸

بازتاب نگرش قرآنی-روایی شیعی در اشعار ابن هانی اندلسی (بهنام فارسی، علی صیادانی و ابوالفضل فتحی)..... ۱۳۹-۱۵۵

احمد بهجت و فراخوانی میراث قرآنی در داستان کودک (فرامرز میرزایی، هادی نظری منظم و محمد کلاشی)..... ۱۵۶-۱۶۵

اقتباسات قرآنی در دیوان منسوب به امام سجاد (ع) (شهریار همتی، نورالدین پروین و مهدی حاجیان)..... ۱۶۶-۱۸۰

[Downloaded from journals.lu.ac.ir on 2024-04-30]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

[Downloaded from journals.lu.ac.ir on 2024-04-30]

دانشگاه لرستان

دوفصلنامهٔ

پژوهش‌های قرآنی در زبان و ادبیات

سال هفتم، شمارهٔ دوم (پیاپی ۱۰)،
پاییز و زمستان ۱۴۰۱

[Downloaded from journals.lu.ac.ir on 2024-04-30]

دوفصلنامهٔ
پژوهش‌های قرآنی در زبان و ادبیات

شابک: ۳۹۶۳-۲۳۸۳

سال هفتم، شمارهٔ دوم (پیاپی ۱۰)، پاییز و زمستان ۱۴۰۱

صاحب‌امتیاز: دانشگاه لرستان
مدیرمسئول: دکتر سیداسماعیل قاسمی موسوی
سردبیر: دکتر علی نظری
مدیر داخلی: دکتر کبری خسروی

اعضای هیأت تحریریه (به ترتیب حروف الفبا):

دکتر علی نظری	استاد دانشگاه لرستان
دکتر علی حیدری	استاد دانشگاه لرستان
دکتر یحیی معروف	استاد دانشگاه رازی کرمانشاه
دکتر قاسم فائز	استاد دانشگاه تهران
دکتر غلام‌عباس رضایی‌هفتادر	دانشیار دانشگاه تهران
دکتر مرتضی قائمی	استاد دانشگاه بوعلی سینا
دکتر قاسم صحرائی	دانشیار دانشگاه لرستان
دکتر سیدمحمود میرزایی‌الحسینی	دانشیار دانشگاه لرستان
دکتر تورج زینی‌وند	استاد دانشگاه رازی کرمانشاه
دکتر یحیی معروف	استاد دانشگاه رازی کرمانشاه

نشانی: خرم‌آباد، کیلومتر ۵ جاده تهران، دانشگاه لرستان، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دفتر مجلات دانشکده. **تلفن:** ۳۳۱۲۰۳۲۸-۰۶۶

پست الکترونیک: Koran@Lu.ac.ir **پایگاه اینترنتی:** http://journals.lu.ac.ir

وفصلنامه پژوهش‌های قرآنی در زبان و ادبیات به استناد نامه‌ی شماره ۳/۱۸/۵۵۶۵۰۹ مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۷ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و مجوز شماره‌ی ۹۲/۱۳۸۹۷ مورخ ۱۳۹۲/۵/۲۸ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انتشار یافته است.

[Downloaded from journals.lu.ac.ir on 2024-04-30]

رویکردهای دوفصلنامه

قرآن کریم و آیات نورانی آن از آغاز نزول، در ادبیات بازتاب چشمگیر و گسترده‌ای داشته است. بدون شک تحلیل و پردازش اثرپذیری و بهره‌مندی ادبیات از این سرچشمه حیات بخش و اقیانوس بی‌کران معرفت در زمینه‌ها و موضوعات مختلف، نیازمند مجال و مقالی فراخ و گسترده است که مقتضی ایجاد فرصت‌های متعددی از جمله مجلات و فصلنامه‌های گوناگون علمی و پژوهشی و علمی–ترویجی و... است.

بر این‌اساس دوفصلنامه‌ی "پژوهش های قرآنی در زبان و ادبیات" تلاش خواهد نمود که در حوزه‌ی **زبان و ادبیات عربی و فارسی** با رویکردهای ذیل فعالیت نماید:

۱. بررسی زوایای پیدا و پنهان تأثیر قرآن کریم بر ادبیات عربی و فارسی
۲. بررسی تاثیرات قرآن کریم بر واژگان، ساختارها، مضامین و اصطلاحات زبان عربی و فارسی
۳. بررسی تاثیر قرآن کریم بر دانش‌های زبانی مانند صرف، نحو، بلاغت، لغت و...
۴. تحلیل و تبیین شیوه‌های اثرپذیری زبان و متون ادبی کلاسیک و معاصر عربی و فارسی از قرآن کریم بر اساس نظریات و آراء علماء و ادبای پیشین از قبیل بلاغت، نقد و....
۵. تحلیل و تبیین شیوه‌های اثرپذیری زبان و متون ادبی کلاسیک و معاصر عربی و فارسی از قرآن کریم بر اساس نظریات و آراء نوین و معاصر، از قبیل زبان‌شناسی، سبک‌شناسی، معناشناسی، نشانه‌شناسی، متن‌شناسی، بینامتنیت و....
۶. نقد و تحلیل آثار ادبی با معیارها و موازین مفاهیم و آموزه‌ها قرآنی و دینی.
۷. بررسی بازتاب قرآن کریم در ادبیات مقاومت و بیداری اسلامی.

[Downloaded from journals.lu.ac.ir on 2024-04-30]

شیوه‌نامه‌ی دوفصلنامه «پژوهش‌های قرآنی در زبان و ادبیات» دانشگاه لرستان

- مقاله باید حاصل پژوهش علمی به جهت ترویج یکی از موضوعات مرتبط با «*پژوهش‌های قرآنی در زبان و ادبیات*» باشد.

- هر مقاله باید شامل چکیده (فارسی و انگلیسی)، کلید واژه‌ها، مقدمه، مواد و روش، اصل بحث، نتیجه‌گیری و منابع باشد.

- چکیده‌ی مقاله، شرح مختصر و جامعی از محتوای مقاله شامل بیان مسئله، هدف، ماهیت و چگونگی پژوهش، نکته‌های مهم بحث و نتیجه است. تعداد کلمات چکیده فارسی و انگلیسی هر کدام از ۲۰۰ کلمه بیشتر نباشد.

- مقدمه‌ی مقاله، بیانگر مسئله‌ی پژوهش است. محقق باید زمینه‌های قبلی پژوهش و ارتباط آن را با موضوع مقاله به اجمال بیان و در پایان به انگیزه‌ی تحقیق اشاره نماید.

- روش کار باید به اجمال بیانگر چگونگی و فرایند انجام پژوهش باشد. تحلیل‌های آماری، روش‌های مورد استفاده به شیوه‌ای مناسب یادآوری شود. داده‌ها و نتایج به دست آمده باید به گونه‌ای منطقی و مفید ارائه شود.

- توضیحات در انتهای مقاله به صورت پی نوشت و معادل‌های انگلیسی در متن ذکر شود.

- ارجاعات تمام نقل قول‌ها (مستقیم و غیرمستقیم) باید به صورت (نام خانوادگی نویسنده یا نویسندگان، سال نشر: شماره صفحه) و به شکل درون‌متنی تنظیم شود.

- اگر کتاب بیش از دو نویسنده داشته باشد، پس از نام نخستین نویسنده، عبارت و *همکاران* نوشته شود.

- اثری که نام نویسنده ندارد، به نام کتاب ارجاع داده شود.

- اثری که توسط مؤسسه یا سازمانی فراهم آمده باشد، به نام مؤسسه یا سازمان ارجاع شود.

- فهرست منابع و مآخذ در پایان مقاله به ترتیب حروف الفبا و به صورت زیر تنظیم شود:

[Downloaded from journals.lu.ac.ir on 2024-04-30]

کتاب: نام خانوادگی، نام نویسنده (سال نشر)، **نام کتاب**، نام و نام خانوادگی افراد دخیل (مصحح، مترجم، ویراستار و...)، نوبت چاپ، محل نشر: ناشر.

کتابی که مؤلف ندارد: نام کتاب (سال نشر)، شماره چاپ، محل نشر: ناشر.

کتابی که تألیف یک مؤسسه است: نام مؤسسه (سال نشر)، **نام کتاب**، شماره چاپ، محل نشر: ناشر.

مقاله: نام خانوادگی، نام نویسنده/ نویسندگان (سال نشر)، «**عنوان مقاله**»، نام نشریه، دوره/ سال، شماره صفحات مقاله.

مجموعه‌ها: نام خانوادگی، نام نویسنده/ نویسندگان، (سال نشر)، «**عنوان مقاله**»، نام ویراستار یا گردآورنده، نام مجموعه مقالات، محل نشر: نام ناشر، شماره صفحات مقاله.

پایگاه‌های اینترنتی: نام خانوادگی، نام نویسنده، (آخرین تاریخ و زمان تجدیدنظر در پایگاه اینترنتی)، «**عنوان موضوع**»، نام و آدرس پایگاه اینترنتی.

لوح فشرده: نام خانوادگی، نام نویسنده، (سال نشر)، «**عنوان موضوع**»، نام لوح فشرده، محل نشر: ناشر.

- مقالات در محیط word 2003-2007 حروف‌چینی شود.

- فاصله‌ی خطوط ۱، حاشیه از دو طرف و بالا ۲/۵ و از پایین ۲ سانتی‌متر باشد و هر مقاله باید حداکثر در ۷۵۰۰ کلمه با قلم بی‌نازنین ۱۳ برای عبارات فارسی و بر پایه‌ی دستور خط مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی نگاشته شود.

- ارجاعات درون متنی و یادداشت‌ها با اندازه‌ی (سایز) ۱۱ و همان قلم باشد.

- صفحه مشخصات نویسنده مستقل از مقاله؛ به ترتیب، عنوان مقاله، نام نویسنده یا نویسندگان، رتبه‌ی علمی و نام دانشگاه یا مؤسسه، و نشانی الکترونیکی نویسنده یا نویسندگان باشد.

- تصویرها، جدول‌ها و نمودارها با مشخصات دقیق در صفحات جداگانه آورده شود.

- مقالات صرفاً به صورت الکترونیکی و از طریق سامانه نشریات دانشگاه لرستان به نشانی http://journals.lu.ac.ir دریافت می‌شود.

- مقالات ارسالی نباید در هیچ مجله یا همایشی ارائه شده باشد و نویسنده متعهد می‌شود تا اعلام نتیجه‌ی داوری مقاله از سوی هیأت تحریریه دوفصلنامه «*پژوهش‌های قرآنی در زبان و ادبیات*» آن را برای هیچ همایش یا مجله‌ای ارسال نکند.

[Downloaded from journals.lu.ac.ir on 2024-04-30]

- مقالات بیانگر آرای نویسندگان است و نشریه در این زمینه مسئولیتی ندارد.

- هیأت تحریریه در پذیرش، رد و ویرایش مقاله‌ها آزاد است.

[Downloaded from journals.lu.ac.ir on 2024-04-30]

سخن سردبیر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«حم * تَنزِيلٌ مِّنَ الرَّحْمَانِ الرَّحِيمِ* كِتَابٌ فُصِّلَتْ ءَايَاتُهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ* بَشِيرًا وَ نَذِيرًا فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ» (فصلت:۱-۴)

ادبیات، شعر و نثر آن، هنری‌ترین راه انتقال و ترویج معانی، مفاهیم، مضامین و آموزه‌های آسمانی قرآن کریم است. دوفصلنامه‌ی پژوهش‌های قرآن کریم در زبان و ادبیات بسیار خرسند است که برای پنجمین بار موفق شد بازتاب و چگونگی اثر پذیری ادبا را از کتاب هدایت قرآن کریم، به مرحله چاپ و انتشار برساند چنانچه تاحدودی توانست نشان دهد که برخی از آثار نثری و شعری ادب فارسی و ادب عربی، چگونه و تا چه حدّ در انتقال پیامِ سرشار از بشارت و انذار تنزیل خداوند رحمان و رحیم از زوایای متعدد موفق بوده‌اند. امید است این دوفصلنامه علیرغم بضاعت اندک و مزجاة، نقش خود را در این مهمّ، ایفا کرده باشد(ان شاء الله).

خالصانه ترین سپاس و تشکر خود را تقدیم می کنم به:

- نویسندگان، داوران و ویراستاران صاحب فضل و اندیشه و قلم
- دکتر محمدرضا حسنی جلیلیان برای ویراستاری عالمانه و دقیق و راهنمایی های سودمند و دلسوزانه
- سرکار خانم دکتر کبری خسروی مدیر محترم داخلی برای یاری بی شائبه و همیشگی
- سرکار خانم رزیتا آقاجری، کارشناس گرامی برای زحمات بی‌دریغ
- سرکار خانم فرشته هادی‌پور مرادی برای صفحه‌آرائی هنرمندانه و شایان

[Downloaded from journals.lu.ac.ir on 2024-04-30]

فهرست

عنوان	صفحه
تأثیر قرآن و روایات بر دیوان اشعار ناصر بخارائی علی اکبر افراسیاب‌پور	۱
تناص قرآنی در دیوان عبدالرحیم برعی مسعود باوان پوری، نعیم عموری، نرگس لرستانی	۱۹
کارکردشناسی واژگانی و بلاغی واژهٔ انعام در آیات قرآن کریم مالک عبدی، فرحناز ساسانی	۳۳
بازتاب اندیشه‌ها و مضامین دینی و قرآنی در داستان‌های کوتاه بنت‌الهدی صدر مهدی جوان‌بخت، محمد میر، علی اصغر حبیبی	۴۶
نظم در تفسیر تبیان و ارتباط آن با نظریهٔ نظم جرجانی حسن کاظمی‌سهلوانی، سیدابراهیم دیباجی، غلامعباس رضایی هفتادر	۶۵
آسیب شناسی قرآنی روایی تأویلات کشف المحجوب صدیقه ایفایی،خلیل حیدری، علی دهقان	۴۷
جلوه‌های آیات قرآن در نفقه المصدور اختیار بخشی، احمد نورمند، محمدعلی خزانه‌دارلو	۸۴
بازتاب قرآن کریم در اشعار دلریش ماهیدشتی علی سلیمی، مسلم خزلی	۱۰۳
تجلی قرآن کریم و احادیث شریف در آثار مصطفی لطفی طیبه سیفی	۱۲۴
بازتاب نگرش قرآنی-روایی شیعی در اشعار ابن هانی اندلسی بهنام فارسی، علی صیادانی، ابولفضل فتحی	۱۳۹
احمد بهجت و فراخوانی میراث قرآنی در داستان کودک فرامرز میرزایی، هادی نظری منظم، محمد کلاشی	۱۵۶
اقتباسات قرآنی در دیوان منسوب به امام سجاد (ع) شهریار همتی، نورالدین پروین، مهدی حاجیان	۱۶۶

[Downloaded from journals.lu.ac.ir on 2024-04-30]